

În fine, *Nathan înțeleptul* s-a bucurat de o regie cultă (Titel Constantinescu) și de o distribuție serioasă, notabil de serioasă (în sensul că, evitând aglomerarea facilă de „nume”, regizorul a căutat și găsit potriviri desăvârșite între personaj și actor), în cap cu Ferry Etterle, care, ca un patriarh ironic, imprimă pe banda magnetică un rol teribil, dintr-acelea de auzit, cu smerenic, peste cincizeci de ani, la Fonoteca de aur.

aluninteri, știm, întru totul realist și constructiv) — la o posibilă plasare a evenimentului-radio pe orbita publicitară a spectacolului „obișnuit” (scenă, film, operă, circ).

Și am ajuns la concluzia că, poate, n-ar fi aberant (și nici irealizabil), ca marile momente ale teatrului radiofonic (*Eminesciana* sau *Nathan înțeleptul* sînt două exemple mai noi) să fie anunțate publicului din vreme și cu sublinierile de cuviință.

Prin afișe (aidoma celorlalte) și comunicînd pe stradă sau în tramvaie repertoriul teatrului.

Prin spații publicitare în gazete etc., etc. De pildă, Teatrul radiofonic prezintă : ...

Prin momente televizate, în care să-i vedem pe actorii cu pricina interpretînd, în studioul cu microfoane, viitorul *Hamlet* și cel mai nou Caragiale.

Publicitate

Amintind, acum cîteva fraze, de neantul publicitar care precede (și — una peste alta — cam înconjoară) piesa radiofonică, m-am gîndit, în stil „ce-ar fi dacă” (stil, de-

Puncte de suspensie...

AL. MIRODAN

Noua utilitate a artel spectacolului

De la Eschil (sau chiar mai de mult) încoace, motivele care-i îndeamnă pe oameni să meargă la teatru, operă, operetă, circ sau concert, adică — pe scurt — la spectacol, sînt — se pare — aceleași, chiar dacă formulările (cînd mai simpto-sufletiste, cînd mai structuraliste) au evoluat odată cu timpurile. Lumea caută spectacolul pentru a fugi din cotidian sau, dimpotrivă, a-l înțelege mai bine, pentru a vedea imagini sau a auzi melodii, pentru a ride sau, dimpotrivă, a plînge, pentru a pierde timpul sau, dimpotrivă, a-l cîștiga, pentru a nu fi singur sau, dimpotrivă, a izbuti să fie, pentru a vedea oameni sau a se vedea pe sine, pentru, deci, o sumedenie de cauze, îndemnuri, scopuri, fie cunoscute pe de-a-ntregul, fie descifrabile în clar-obscur, fie mărturisite-

bile în aer liber, fie mai greu avuabile, cum ar fi nevoia de sado-masochism (mă refer la iubitorii de producții despre — sau chiar de groază) ori — de ce nu ? — la aceea de a dormi într-un fotoliu comod și la căldură. S-ar părea, zic, că știm pe dinafară de ce mergem la spectacole și că motive sau, mai științific, motivațiuni inedite nu se pot ivi. Dar nu-i așa. Pentru că, dacă e să ne luăm după observațiile criticului François de Sauterre (și nu vād de ce nu ne-am lua) pe marginea compoziției și comportării publicului aflat la premiera ultimului show al lui Johnny Hallyday, o seamă întreagă de persoane vin la teatru ca la bătaie. „În mijlocul acestei isterii colective — scrie cronicarul amintit — cîteva cazuri izolate țin parcă de spitalul psihiatric, în vreme ce alții

găsesc în huruțul «bașilor» un paleativ pentru pofta lor de bătaie”.

Departate de mine gîndul de a ironiza pe autorii sau spectatorii acestui gen de satisfacție estetică. (Dealtfel, n-am avut niciodată nimic contra bașilor, ci — doar — o anume rezervă la adresa celor ce bat toba excesiv.) Mai mult, chiar, am convingerea că noul tip de catharsis poate fi utilizat cu succes (precum și cu sugestia fecundă pentru esteticienii care cercetează problematica eficienței actului artistic) pentru soluționarea stărilor altfel insolubile sau primejdioase. Plasînd chestiunea pe un plan strict individual, mă se pare cit se poate de firesc să spunem (sau să auzim) : simt că dacă nu mă reped pînă la „Savoy” fac moarte de om. Pe de altă parte, m-aș gîndi să recomand factorilor responsabili ca, ori de cîte ori se nasc momente prevestind scandalul — precum, să zicem, un meci de foot-ball între două echipe din B doritoare să intre în A — să ofere tribunelor, înaintea partidei decisive, o oră de muzică pop, cu convingerea că, la capătul concertului, supporterii echipei-gazdă vor recepta, cu seninătate, orice 11 metri dictat de arbitru în favoarea team-ului oaspe.